

Opgave 3 De achtergrond van politici in Groot-Brittannië

18 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat met figuur 1 **niet** te bepalen is of er in Groot-Brittannië sprake is van een meritocratie, met een kenmerk van een meritocratische samenleving 1
- een verschil tussen een samenhang en een causaal verband, met gegevens uit figuur 1 om het gekozen verschil te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Uit figuur 1 blijkt dat de hoogte van het inkomen van de ouders samenhangt met de kans dat kinderen later in het vierde inkomenskwartiel eindigen. Uit deze samenhang is niet te bepalen of de hoogte van het inkomen van de ouders direct een oorzaak is of dat er andere factoren zijn die deze kans bepalen 1
- Als er sprake is van een causaal verband tussen de hoogte van het inkomen van de ouders en de kans op sociale opwaartse mobiliteit van het kind, is er geen sprake van een meritocratie. Omdat op grond van figuur 1 niet duidelijk is of er sprake is van een causale relatie, is met figuur 1 niet te bepalen of er in Groot-Brittannië sprake is van een meritocratie 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat in tabel 2 een verhoudingsvraagstuk te herkennen is, met een toepassing van het hoofdconcept verhouding en gegevens daarover uit tabel 2 1
- een uitleg dat het verhoudingsvraagstuk samenhangt met politieke macht, met een toepassing van het kernconcept politieke macht 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In tabel 2 is een verhoudingsvraagstuk te herkennen omdat er sociale verschillen uit af te lezen zijn in gevolgde opleiding tussen de parlementsleden en de Britse bevolking. In tabel 2 staat dat in 2014 83% van de parlementsleden een universitaire opleiding gevolgd heeft, terwijl in dat jaar 38% van de totale Britse bevolking een universitaire opleiding gevolgd heeft. In het onderscheid in gevolgde opleiding en de gevolgen die dit zou kunnen hebben voor de maatschappelijke positie (lidmaatschap van het parlement) van mensen is het hoofdconcept verhouding te herkennen 1
- Deze sociale verschillen hangen samen met verschillen in politieke macht. Mensen die een universitaire opleiding hebben gevolgd, hebben namelijk meer kans om in het parlement te komen en daarmee politieke macht uit te oefenen dan mensen die geen universitaire opleiding hebben gevolgd. Parlementsleden beschikken over macht omdat zij het vermogen hebben om met onder andere formele middelen in de besluitvorming politieke doelstellingen te bereiken en de handelingsmogelijkheden van groepen die zij vertegenwoordigen te vergroten 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat in het verband tussen de door Heath beschreven relatie tussen politici en kiezers een bindingsvraagstuk te herkennen is, met een toepassing van het hoofdconcept binding en daarover informatie uit tekst 3 1
- een toepassing van een kernconcept bij het hoofdconcept binding en daarover informatie uit tekst 3 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Er is sprake van een bindingsvraagstuk omdat volgens Heath er een (afhankelijkheids)relatie is tussen kiezers en politici. Uit tekst 3 blijkt namelijk dat het stemgedrag van kiezers van Labour mede afhankelijk is van de achtergrond van de verkiesbare politici (r. 29-35) 1
- Uit tekst 3 blijkt dat het aandeel parlementsleden van Labour met een arbeidersachtergrond sterk is verminderd, terwijl Labour de burgers uit deze klasse zou moeten vertegenwoordigen (r. 4-17). Omdat achtergrondkenmerken van deze politici en achtergrondkenmerken van hun achterban in 2010 minder overeenkomen dan in 1964 is er sprake van minder representativiteit 1

21 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat de identiteit van invloed is op de door Heath beschreven relatie tussen politici en kiezers, met een toepassing van het kernconcept identiteit 1
- informatie uit tekst 3 om de identiteit van politici/kiezers te illustreren 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Uit het onderzoek van Heath blijkt dat kiezers uit de arbeidersklasse Labour eerder als linkser zien als de kandidaat uit hun kiesdistrict ook een arbeidersachtergrond heeft (r. 52-56) 1
- De ondervertegenwoordiging van Labour-politici met een arbeidersachtergrond heeft volgens Heath gevolgen voor de mate waarin kiezers zich kunnen identificeren met deze politici. Het zelfbeeld van de kiezers, dat onder andere wordt bepaald door hun sociaaleconomische klasse, komt hierdoor minder overeen met het beeld dat de politici als vertegenwoordigers van een politieke partij volgens deze kiezers uitdragen. Dus is de identiteit van politici en kiezers, volgens politicoloog Heath, van invloed op de relatie tussen politici en kiezers 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

Een juist antwoord bevat een uitleg dat politieke socialisatie invloed kan hebben op het stemgedrag van burgers, met een toepassing van het kernconcept politieke socialisatie.

voorbeeld van een juist antwoord:

In onder andere de opvoeding kunnen burgers geleerd hebben welke politieke waarden belangrijk zijn. In het overdragen en verwerven van politiek relevante waarden is politieke socialisatie te herkennen. Welke politieke waarden een burger in de opvoeding verworven heeft kan vervolgens zijn politieke voorkeur en daarmee de politieke partij waarop gestemd wordt, beïnvloeden. Dus kan politieke socialisatie invloed hebben op het stemgedrag van burgers.

Opgave 4 Wie heeft een relatie met wie?

23 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een verklaring vanuit het rationele actor-paradigma voor opleidingshomogamie onder hoog opgeleiden, met een kenmerk van het rationele actor-paradigma 1
- een eigen voorbeeld van economisch kapitaal 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Opleidingshomogamie onder hoog opgeleiden is te verklaren vanuit het idee van een afweging van kosten en baten bij relatievorming, wat een kenmerk is van het rationele actor-paradigma. De economische baten van een hoog opgeleide partner zijn over het algemeen hoger dan de economische baten van een laag opgeleide partner. Daarom kiezen hoog opgeleiden voor een partner die zo hoog mogelijk is opgeleid. Dat betekent in de praktijk dat hoger opgeleiden kiezen voor een partner met hetzelfde opleidingsniveau 1
- Een hoog opgeleide partner heeft namelijk over het algemeen een hoger inkomen dan een laag opgeleide partner. Inkomen is een voorbeeld van economisch kapitaal 1